QUÆSTIO MEDICA
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
MANE DISCUTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORUM,
Die Jovis 18. Februarij.
M. CLAUDIO DE QUANTEAL
DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An in febribus malignis, ante pepasmum purgatio?

I.

INTER innumera, quæ nos ſæpe ſæpius circumſtant incommoda, & noſtræ inſidiantur vitæ, infinitæ propemodum febrium ſpecies, non ultimum locum tenent: cor etenim caloris nativi domicilium, primum vivens & ultimum moriens adoriuntur; unde definitur febris, calor præter naturam in corde primum accenſus & per arterias in univerſum corpus effuſus actiones manifeſte lædens; ex iis quædam adhuc implacabili odio, tanquam hoſtes infenſiſſimi, illud aperto marte oppugnant, labefactant: hæ ſunt quæ febrium malignarum nomine indigitantur; Quæ non modo calore, ſed & qualitate venenata cor fatigant laceſſuntque: qua ſunt febres immoderato, & præter naturam ardore, moleſtæ ſunt, in quantum vero malignitatis participes, ſuo jugulant veneno: quod ut plurimum non aliam agnoſcit cauſam, quam inſignem & inſolitam humorum putredinem, ex qua contumaciore, & inexpugnabili, ſymptomatis quam pro more, deterioribus ſtipatæ procedunt. Nonnunquam ab aëre prava qualitate conſperſo ducit originem, quæ quaſi furibunda involat in vulgus, & ſi una cum aëre, inſpiratione tum perſpiratione noſtra ſubeat corpora, ſpiritus, humores, ſingulaſque partes, maligniſſima labe contaminat, quam natura nunquam emendare poterit; cum enim humores ad eum putredinis gradum devenerunt, ut febrem malignam pariant, jam nulla ſpes affulget prudenti Medico, ut illos nativi caloris ope, natura ſubigere poſſit & excoquere. his etiam in febribus, ut plurimum turget ſeroſa

illuvies, quæ incraſſari nequit & edomari.

II.

TUNC temporis humores turgere dicuntur, cum per univerſum corpus vagantur, & impetu non conſtanti decurrunt; quos cum natura regere neſciat & continere, præſens imminet periculum, ne in nobilem quamdam corporis partem irruant, vitamque deplorando haud ſatis infortunio præripiant; incertis his motibus maxime ſunt idonei, quia multi ſeri participes, quod cum παχύνεσθαι nequeat, coctionis incapax eſt: nullus enim humor coctione non incraſſatur; ſed licet aliquando in malignis febribus, morbificus humor non moveatur orgaſmo, non idcirco natura ſe facilius expedit, à qualitate venenata, quam generavit inſignis putredo, in humoribus adeo pernicioſa, ut nunquam corrigi poſſit & emendari. Ille putridus humor, eo majorem nobis infert noxam, quo diutius moratur in corpore, partium ad quas appellit temperamentum eo alterat modo, ipſiſque tantam inurit perniciem, ut quamdiu ſtabulatur, cum calore nativo non alia ratione queat in gratiam redire, quam cum ovibus lupus inire pacem; ſic acetum, vinum denuo non poteſt evadere. Præterea quamvis coctionem admittere poſſet impuriſſimus ille ſuccus, hoc tamen officium naturæ minime eſſet committendum, ſummopere enim metuendum foret, ne morbus antequam matureſceret humor, raperet hominem & ad plures mitteret, ſed longe abeſt ut coctionem perficiat, humorum mole & cachochymia eo gravatur, ut ad eam non ſeſe accingat, nec ſecretionem nec excretionem tentet moliri.

III.

FEBRES malignas ſemper putredo comitatur, & cum eis indiſſolubili ſociatur vinculo: unde multum hallucinantur, qui hecticas & ephemeras febres, malignas reperiri commemorant, ephemera febris ſpirituum eſt ardor nimius & efferveſcentia citra putredinem, è numero malignarum febrium igitur expungenda; ſicut & hectica in qua ſcilicet ipſamet cordis ſubſtantia nimis incaleſcit, ſed in male moratis præter incendium & calorem, adeſt adhuc putredo; hinc nunquam niſi improprie ephemeræ & hecticæ vocabuntur malignæ. Ut plurimum continuæ ſunt, aliquando tamen intermittentes videre eſt, divino ſeni non incognitas, nempe cum

in vasis à corde longe dissitis venenum latet, ejusque vis tanta non est, ut appulsu continuo cor feriat; sed vix ullis distinctæ sunt typis. putredinem malignarum febrium causam conjunctam, pariunt obstructiones & infarctus, & quæcunque motus & commeatus libertatem intercipiunt, caloremque peregrinum suscitant; talis est plethora tum ad vasa, tum ad vires, in illa enim spatij defectu, motus sanguinis interturbatur; in hac vero cum ipsi toti regendo impar sit natura, quidquid ejusdem spirituum irradiatione beari nequit, computrescat necesse est; aliæ possunt esse causæ, ut aquæ stagnantes, fruges putridæ, & id genus infecta tabo pabula, ad quæ si accesserit aëris inquinamentum, vel à cadaverum strage, vel ab inferioribus baratris obortum, exitialium febrium parens putredo consurget, qua semel humores infecti, frequenter orgasmo semper qualitate perniciosa, calorem nativum oppugnabunt.

IV.

QUOTIESCUMQUE peritus medicus, in febribus, deteriora quam pro morbi magnitudine, deprehenderit symptomata, quid latére maligni illico suspicetur, insidiosæ sunt hujuscemodi febres; nam in initiis pulsu non multum elato, & moderata siti, benignitatem mentiuntur, ut postea crudelius sæviant, deludant medicum, & ægrum fraudulenter enecent: ad earum cognitionem nos ducent gravissima hæc symptomata, quæ tamen variant, pro vario putredinis gradu, & humoris putridi conditione, ex horum aliis humoris orgasmum, ex aliis vero venenatam qualitatem licet subodorari. Sine atroci dolore, nec calore vehementi, magna corporis perturbatio atque jactatio, quibusdam modo hanc modo illam partem summi dolores torquent, à primo morbi insultu maxima virium jactura, absque ulla evacuatione prævia, statim altera facies, ut post unam diem vix ægrum agnoscas, segnities totius corporis, mentis hebetudo, convulsiones, tremores, lipopsychiæ, cordis palpitationes, nonnunquam sudatiunculæ, nihil nisi cadaverosum olentes, cutis etiam exanthematis lividis, nigris, viridibus, cæruleis, deturpatur. Misera hac in calamitate, nulla nos recreat spes futuræ criseos; cujus eventu fælic.ori possit ægrotus liberari, cum enim vegeto dumtaxat naturæ motu, & favente cœlo consentientibus, eveniat, quando vires effætæ jacent & languent, illam nullo modo potest

absolvere, nec tandem fieret bonis ægri rebus, cum ad perfectam salutaremque crisim, absolute necessaria sit humorum concoctio.

V.

NON bene ægroti saluti consulunt, qui potiones (quas vocant cardiacas) exhibent, ex theriaca, confectionibus de hyacintho, alkermes, in aquis ulmariæ, cardui Benedicti dissolutis, quæ eximio suo calore putredinem augent & incendium, & qui ea præscribit, morbum acuit, & symptomata reddit graviora, quæ mitigare consilium erat; valeant quoque arabum deliramenta, os de corde cervi, Bezoar, lapis lazuli, margaritæ, bolus armena, lemnia, & ex gemmis fragmenta pretiosa, sexcentæque aliæ pecuniariæ machinæ, quæ ad vitalem vim roborandam nil possunt. Nullum præstantius cardiacum reperies quam medicamentum purgans, quod humorem putridum, cor lancinans & convellens, caloremque nativum pænitus devastans educendo, illud maxime reficit & recreat; & quidquid exhibueris illud nullo modo vindicabit ab injuriis pravi illius succi, quamdiu in corpore restitabit. Sed purgationem præcedere debet missio sanguinis, pro ætate & viribus effundendi, ut natura oneris parte levata, promptior evadat & alacrior, ad id quod reliquum erit excutiendum; & ut obstructiones & infarctus, sine quibus putredo vix generatur in viventibus, reserantur & expediantur, sicque natura quidquid fuerit veneni, facilius eliminet & ejiciat; adjuta cathartico medicamento, quod hic præsentissimum est remedium, cujus subsidio si destituatur æger, labatur & certissimæ occumbat morti necesse est: neque enim concoctio est expectanda, quæ futura non est, & cum semper metus impendeat, ne deterior morbus evadat, aut ægrum ante statum jugulet: licet cruda sit materia, ea tamen purgatione demenda.

Ergo in febribus malignis, ante pepasmum purgatio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Iacobus le Menestel.	*M. Ioannes Grout.*	*M. Germanus Preaux.*
M. Carolus Brisset.	*M. Petrus Pourret.*	*M. Franciscus Blondel.*
M. Nicolaus Rainssent.	*M. Antonius de Caen.*	*M. Iacobus Renaut.*

Proponebat Lutetiæ JOANNES CORDELLE, Hamus, A.R.S.H. MDCLXXII.